

Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség

www.csendor.com

csendorseg@yahoo.com

v. Kőrössi Zoltán (központi vezető)

11227 Woodson Ave., Kensington, MD 20895, USA

Telephone: 301-946-2414

Tisztelt Bajtársak és Barátaink!

MKCsBK Körlevél #40, 2017. október

Körlevél és FELHÍVÁS

„Megnyugvással láttam egyrészt az Igazságügyi Orvosi Tanács elé kerülő esetekben, másrészt a *Csendőrségi Lapok* közleményeiben azt a megfontolást, tervszerűséget, józanságot és leleményességet, amely a magyar nemzet szerény tagjainak, a csendőrxáröröknek munkájában megnyilvánul s nehéz körülmények között szolgálja az igazságot, akárhányszor szakértők megfelelő segítségével, sőt sokszor szakértők meg nem felelő közreműködése ellenére is...A *Csendőrségi Lapok* a benne megjelenő oktató, irányító közleményekkel és tanulságos nyomozásokkal – szerényen szólva – legalább is egyenrangú a külföldi hasonló szakfolyóiratokkal” – írja dr. Kenyeres Balázs egyetemi professzor, a Törvényszéki Orvostani Intézet európai híró igazgatója a boncolások jelentőségéről írt nagyszabású tudományos ismertetésében (*Csendőrségi lapok* XXIV. évf. 5. sz., 1934. márc. 1. p. 151.).

Ezt a kiváló testületet ítélte pusztulásra a kommunista uralom a 2. vh. után, és ennek a testületnek az igaz bemutatásán fáradozunk ma az ő becsületük érdekében, és azért, hogy népünk hasznát szolgáljuk ezen történelmi örökségünk megismertetésével és tapasztalatainak közzé tételével. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkban (ÓNTE) tavaly megnyílt csendőr őrsszobában ezért helyeztünk el a közelmúltban néhány, a helyszínen böngészhető gyűjteményt a *Csendőrségi Lapok*-ban megjelent, fentebb méltatott "Tanulságos nyomozások" rovatból.

A csendőröknek, s az általuk alapított MKCsBK-nak végső vágya volt Magyarországon egy nekik dedikált állandó csendőrmúzeum létrehozása. E célból adományozták becses tárgyaikat az évek során az MKCsBK torontói múzeumának, amely 1999-ben hazakerült. Az MKCsBK akkori terve szerint azt Ópusztaszeren helyezték volna el egy ott megépítendő őr épületben. Az ehhez szükséges pénzüsszeget viszont az akkor már erősen megcsappant számú, és 70-80-90-es éves éveikben járó csendőrök nem tudták előteremteni, s ahelyett a szerény összegyűjtött pénzt a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum udvarán leleplezett csendőr mártírok emléktáblájára fordították; a múzeum anyaga pedig a Hadtörténelmi Múzeumba került, ahol azóta mindössze két, ideiglenes és részleges kiállításon volt csak megtekinthető.

Most reális lehetőség nyílt ezen régi álom valóra váltásának. Augusztusi hazautazásom alkalmával az ÓNTE vezetőségével egyetértésben felvetődött, hogy ott egy különálló épületben kerüljön a jelenlegi interaktív kiállítás elhelyezésre, ahol ezen kívül egy vagy két külön szoba a múzeológiai

követelményeknek megfelelően és megfelelő védelem biztosításával csendőr múzeumként lenne berendezve, saját gyűjteményem tartós (pl. 50 éves) letétbe adásával. S valószínűleg ez esetben a Hadtörténeti Múzeum is hozzájárulna a hozzájuk került csendőr anyag hasonló tartós letétbe adásához. A csendőrök végső vágya és emléküik tiszteletbeni megőrzése válna valósággá az ÓNTE keretén belül létrehozott múzeum által. Most már "csupán" annak anyagi kerete hiányzik. **Ha valakinek a csendőrség becsülete fontos, azt most anyagilag kell megmutatnia az épület megépítésének támogatásával.**

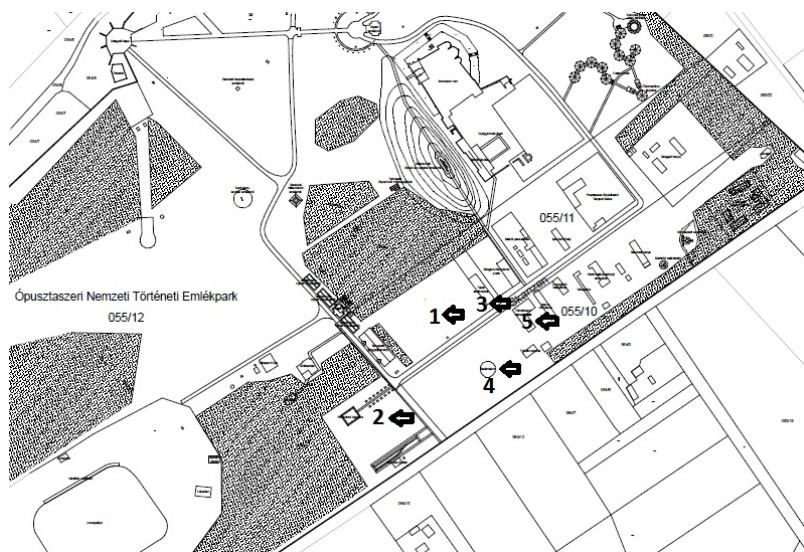
Az ÓNTE falumúzeuma (Skanzen) Csongrád megyében található konkrét épületek másait tartalmazza. Ez esetünkben azt jelentené, hogy a megyében még meglévő, annak idején csendőr őrsként használt épületek valamelyikének mását építenék meg ott e célból. Az ÓNTE munkatársai már fel is mérték a még álló, volt csendőr őrs épületeket, s azok közül a Hódmezővásárhely közelében fekvő Mártély faluban álló ún. körtvélyesi (Marti) csárda épülete látszik erre a legalkalmasabbnak, amely 1923-1944-ig szolgált csendőr őrs otthonaként. Jelenleg így néz ki ez az épület:

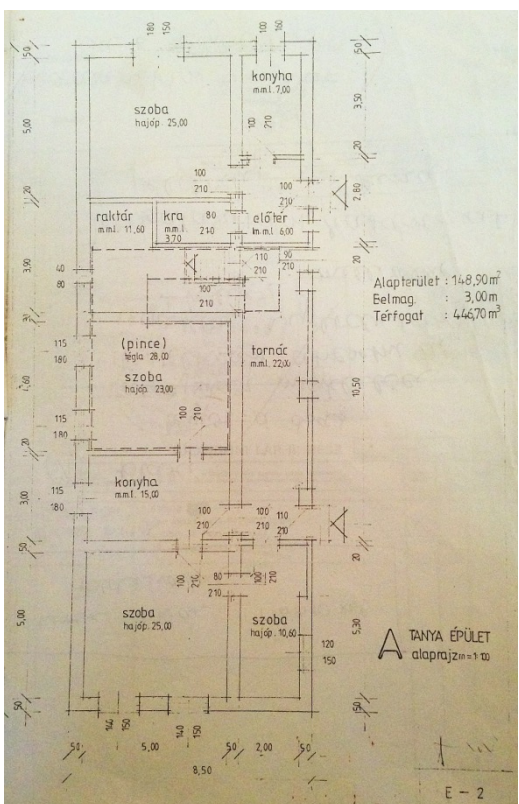
Az épület ideális helye a Skanzenen már adott is, az egykori csendőr őrs épületek követelményeinek megfelelően közel a községháza és a posta épületéhez.

A középső kép a jelenleg üresen álló teret mutatja, ahová a csendőr őrs épület kerülhetne (kék nyíl). Ettől balra áll a kápolna, s jobbra a szatócs bolt/posta épülete. A kép közepén futó út innenső oldalán áll a szélmalom (amelynek a kerítése az előtérben látható), s mellette jobbra áll a képen nem látható "községháza" épülete, amelyben jelenleg a csendőr őrs szoba kap helyet.

Az ÓNTE térképe a tervezett őr s épület (1) helyével, a kápolna (2) és a satócsbolt/posta (3) között, a malommal (4) és községházával (5) átellenben. A baloldali képen látható a malom és a fáktól nagyban eltakart községháza épülete.

A három nagyszobás épület eredeti alaprajza.

Egy állandó csendőrmúzeumot úgy állami intézetben, mint magánépületben nem lenne helyes létrehozni, mindkettő bizonytalan jövője miatt. Az ÓNTE viszont jól megalapozott Kft. lévén biztosítaná a múzeum stabilitását. Dr. Parádi József, a SZBMRTT elnöke és dr. Szakály Sándor, a Veritas elnöke egyaránt egyetértett ezzel a meglátással. Mindkettőjüknek, valamint az ÓNTE igazgatójának, Kertész Péternek, és történészének, Vincze Gábornak őszinte köszönetünket fejezzük ki ügyünk támogatásáért.

A csendőr őr s épület megépítésének költségét, az azzal együtt használatos melléképületekkel (istálló, konyha, stb.) jelenleg 50 millió forintra becsülik. Az ÓNTE önerőből ilyen anyagi megterhelésre nem képes. A kérdés az, hogy az MKCsBK, azaz a m. kir. csendőrség tisztelői tudnak-e, hajlandók-e olyan jelentős anyagi támogatást nyújtani, hogy a lehetőségből valóság legyen? Az egyéni adományokon túl esetleg pályázati úton is támogatáshoz juthatnánk. Ennek megszervezésére, valamint a múzeum létrehozásával kapcsolatos ügyek lebonyolítására valószínűleg célszerű lenne egy néhány tagú bizottság létrehozatala. Ezúton felkérjük minden egyes olvasónkat, tagjainkat és támogatóinkat, hogy **jelezzék vissza nekünk, hogy az épület költségeihez kb. mennyivel tudnának hozzájárulni a következő néhány évben?**

Továbbá közöljék, ha a múzeumi bizottság munkájában hajlandók lennének résztvenni, vagy ötleteik vannak az anyagi fedezet előállítására.

Mivel az én és családom erejét ez a feladat messze meghaladja, válaszaiktól függ az, hogy a múzeum megvalósításának lehetősége valósággá válhat-e. Valóban úgy érezzük, "most, vagy soha".

A fenti, legfontosabb előrehaladáson kívül további jó eredményekről is beszámolhatok. Az Országos Széchényi Könyvtár elektronikus részlege, a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) immár 42 csendőrkönyvünket átvette és elérhetővé tette olvasóik számára, s továbbiak vannak folyamatban. Az elsők között volt Beöthy Kálmán elbeszélés kötete, amelyből csupán két fennmaradt példányról van csak tudomásunk, s most a MEK (és honlapunk) által bárki a világon szabadon olvashatja. Közreműködésünkkel szintén a MEK-re helyezték dr. Parádi József *A Magyar Királyi Csendőrség* c. könyvét is, ezáltal bárki számára könnyen hozzáférhetővé téve ezt az 1945 óta Magyarországon megjelent első, az egész csendőrség történetét átkaroló, történelmi objektivitással írott, és alapos kutatómunkával alátámasztott könyvet.

A közhangulat szele is lassan változik. A Győr közelében fekvő Börcs községben pl. a falu múzeumában terveznek elhelyezni egy emléktáblát a börcsi születésű néhány csendőr emlékezetére, köztük Kovács Lajos törzsőrmester emlékére, akinek életrajzával a közelmúltban gazdagodott honlapunk Biográfia részlege.

Augusztusi hazalátogatásom alkalmával több csendőr rokonnal és baráttal is volt alkalmam újra találkozni, köztük a 103 éves, már nagyon törékeny állapotban levő Maján László csendőr századossal, utolsó élő csendőr tisztünkkel is. Az ÓNTE részére pedig több egyenruhát, néhány tárgyat és egy tucatnyi dokumentumot adtunk át, amelyek az őrsökön kötelezően a falra voltak helyezendők. Ezek az egyébként igen nehezen fellelhető dokumentumok és térképek a csendőr őrs korhűségéhez jelentősen hozzájárulnak majd. Az előzőleg említett *Tanulságos nyomozások* kötetén és az előző *Körlevél*-ben leírt *Csendőr munkafüzet*en kívül átadtunk az ÓNTE-nak 3 db. 1927-es *Szervezeti és Szolgálati Utasítást* (*Szut.*) is, amelyeket a látogatók a helyszínen tanulmányozgathatnak, s amely a csendőrök munkáját és életét széles körben és részletesen meghatározó szabályzatokat tartalmazza (csupán néhány eredeti példány maradt fenn belőle). S végül átadtunk az őrs szoba részére egy kis füzetet, amelyben az MKCsBK megalapítójának, Jegenyés Pál csendőr őrsparancsnoknak a velem folytatott leveleiből összegyűjtött, a csendőrsőrsön folyó élettel kapcsolatos részletei vannak csokorba szedve. Ezek a látogatók számára szabadon olvasható könyvek lényegesen növelik majd a kiállítás ismeretterjesztési hasznosságát, az ÓNTE által tervezett múzeum-pedagógiai programokkal együtt.

FELKÉRÉS: Az ÓNTE anyagának összeállítása folyamán szereztünk tudomást egy könyvről, amelyet a Magyar Királyi Csendőrség adott ki, valószínűleg az 1920-as években, *Öltözeti és fölszerelési szabályzat a m. kir. csendőrség számára* címmel, de egyetlen fennmaradt példányról sem tudunk. Ha valaki erre rábukkanna, kérjük hozzák figyelmünkbe.

Hálásan köszönjük dr. Bodnár Zsolt, Aradi-Beöthy Péter és Nemesdaróczi István újabb nagylelkű anyagi támogatását az ÓNTE illetve az MKCsBK munkájára.

Mély fájdalommal tudatom, hogy egyik legodaadóbb támogatónk, Tokay László, egy volt csendőr méltó fia, hirtelen elhunyt. Emléke többek között az általa nagymértékben támogatott ÓNTE csendőr őrs szobában él tovább. Hálát adunk Istennek életéért, sokirányú munkásságáért.

v. Kőrössy Zoltán

v. Kőrössy Zoltán
MKCsBK központi vezető

Hiven, becsülettel, vitézül